

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

## Sisukord

Maa-amet .....	2
Muinsuskaitseamet .....	3
Elering AS .....	3
Transpordiamet .....	5
Keskkonnaamet .....	7
Kliimaministerium .....	10
Regionaal- ja Põllumajandusministerium .....	10
Eraisik.....	11

Vallavalitsusele laekunud kirjalikud arvamused ja vallavalitsuse seisukohad		
Arvamuse esitaja	Arvamuse sisu	Vallavalitsuse seisukoht

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

<p>Maa-amet 30.04.2024 nr 6- 3/24/4763-2</p>	<p>MaaPS (maapõueseadus) § 14 lõike 2 kohaselt võib Kliimaministeerium või Vabariigi Valitsuse volitatud asutus lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda või halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmiseseadme ja seonduva taristu ehitamisega.</p> <p>Seisuga 25.04.2024 asuvad Ülde piirkonna eriplaneeringuala territooriumil osaliselt kaks maavarade registris arvel olevat maardlat, Soosaare turbamaardla (maavarade registri registrikaart nr 116) ja Parika turbamaardla (maavarade registri registrikaart nr 246). LS ja KSH programmis on kattumine maardlatega kirjeldatud.</p> <p>Eriplaneeringuala ja potentsiaalne tuulepargiala kattuvad osaliselt Soosaare turbamaardla (maavarade registri registrikaart nr 116) vähelagunenud turba aktiivse reservvaru 11. plokiga ja hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 12. plokiga. Turba 11. ja 12. plokkide registrikohane keskmine paksus on vastavalt 1,53 m ja 2,12 m.</p> <p>Soosaare turbamaardla kuulub keskkonnaministri määruse nr 87 „Kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekiri“ lisas 2 (kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekiri) märgitud alade hulka, kuid planeeringuala joonisel nr 4 perspektiivse tuulealaga kattuv maardla ala asub täielikult väljaspool kaevandamiseks sobivate turbaalade ja kaevandamisega rikutud mahajäetud turbaalade nimekirja alasid. Potentsiaalsel tuulepargialal ei ole kehtivat kaevandamisluba ega geoloogilise uuringu luba ja ei ole esitatud kaevandamisloa ega geoloogilise uuringu loa taotlust.</p> <p>MaaPS § 14 lõike 21 punkti 1 kohaselt Kliimaministeerium või Vabariigi Valitsuse volitatud asutus võib lubada taastuvenergia ehitise ehitamist turbamaardla alal, mis ei ole kantud kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja ja mille kohta ei ole kehtivat kaevandamisluba ega geoloogilise uuringu luba ning ei ole esitatud kaevandamisloa ega geoloogilise uuringu loa taotlust. Planeeringuala joonisel nr 4 olev „perspektiivne tuuleala“ on tuulepargi rajamiseks sobilik ala, kuna asub täielikult väljaspool kaevandamiseks sobivat turbaala. Tuulikuid võib kavandada, kuna nendel aladel on turba paksus suhteliselt väike, osa alast ei kattugi maardlaga või asub maardlaga kattuv alal, kuid alale jäävad lisaks ka kaevandamist piiravad objektid ja nende mõjualad. Eeltoodust tulenevalt nendel aladel tuulikute ehitamise</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p>
--	---	---------------------------

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>korral maavarale juurdepääsu ja kaevandamisväärsena säilimise olemasolev olukord ei halvene.</p> <p><b>Maa-amet nõustub Põhja-Sakala valla tuuleenergeetika eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga.</b></p> <p>Reformimata riigimaade ja maaüksuste, mille volitatud asutus on Maa-amet, osas annab kohaliku omavalitsuse eriplaneeringule seisukoha Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.</p>	
<p>Muinsuskaitseamet 03.05.2024 nr 1.1-7/1294-3</p>	<p>Põhja-Sakala Vallavalitsus on saatnud Muinsuskaitseametile Ülde piirkonna tuuleenergeetika kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu lähteseisukohad ja KSH programmi arvamuse avaldamiseks.</p> <p><b>Muinsuskaitseamet nõustub tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH programmiga.</b></p>	<p>Teadmiseks võetud.</p>
<p>Elering AS 03.05.2024 nr 11-4/2024/308-2</p>	<p>Käesoleva kirjaga esitab Elering AS seisukohad Põhja-Sakala valla tuuleparkide eriplaneeringu osas.</p> <p>Planeeringualale jääb Eleringi poolt hallatavaid elektripaigaldisi, mille puhul tuleb arvestada kaitsevööndiga, kus on piiratud tegutseda. Kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord on sätestatud ehitusseadustiku §70 lõike 8 alusel kehtestatud majandus- ja taristuministri määrusega 25.06.2015 nr 73. Kõik ristumised Eleringi taristuga ja kaitsevööndis planeeritavad tegevused tuleb kooskõlastada Eleringiga. Detailsema info või eelprojekti tarbeks tehniliste tingimuste taotlemiseks palume pöörduda Eleringi poole.</p> <p>Juhime teie tähelepanu asjaolule, et lisaks ehitise kaitsevööndist tulenevatele piirangutele peab uute ehitiste kavandamisel arvestama olemasolevate ehitiste ohutuse tagamiseks vajalike meetmetega.</p> <p>Elektrituulikute osas arvestame tuuliku kaugust 110 ja 330 kV liinidest hetkel kehtiva standardi <i>EVS-EN 50341-2-20:2018 ELEKTRIÕHULIINID VAHELDUVPINGEGA ÜLE 1 kV Osa 2-20: Eesti siseriiklikud erinõuded (SEN)</i> alusel. Nimetatud standardi järgi on vähim horisontaalne kaugus elektrituuliku torni telje ja õhuliini lähima juhtme vahel (tuule puudumisel) tuuliku masti kahekordne kõrgus.</p>	<p>Teadmiseks võetud, arvestatakse asukoha eelvaliku etapis.</p>

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>Eleringi liinikoridori on tuulepargi ühendusliini jaoks võimalik kasutada, aga kahe liini vaheline kaugus sõltub liinide pingest. Liini telgede vahelised nõutud kaugused:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Kaks 330 kV õhuliini- 40m</li><li>• 330 kV ja 110 kV õhuliin- 35m</li><li>• Kaks 110 kV õhuliini- 20m</li></ul> <p>Tuulepargi ühendusliini ja Eleringi liini ühistele mastidele rajamine ei ole lubatud.</p>	
--	--	--

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

<p>Transpordiamet 14.05.2024 nr 7.2-1/24/4684-7</p>	<p>Võttes aluseks planeerimisseaduse (PlanS) § 100 lg 2, ehitusseadustiku (EhS) ja Transpordiameti põhimääruse, esitab Transpordiamet Põhja-Sakala valla Ülde piirkonna tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH programmi kohta ettepanekud, millega planeeringu edasisel koostamisel tuleb arvestada.</p> <p>1. Avalikule teele juurdepääsuteede võimaliku asukoha ja liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine 1.1. Planeeringu detailse lahenduse ülesandeks on muuhulgas liikluskorralduse põhimõtete määramine ning servituutide seadmise ja olemasoleva või kavandatava tee avalikult kasutatavaks teeks määramise vajaduse märkimine. Asukoha eelvaliku tegemisel tuleb analüüsida olemasoleva teedevõrgustiku piisavust juurdepääsude tagamisel, määrata planeeringualal perspektiivsete kohalike teede üldised asukohad ja nende ristumiskohad riigiteedega ning ümberehitatavad riigitee lõigud või ristmikud (nende olemasolul). 1.2. Teeme ettepaneku määrata riigiteede liikluskorralduse ja ümberehituse vajadus seoses eriveostega ja ehitusaegsete veostega. 1.3. Palume arvestada, et Transpordiamet ei võta arendustegevuse vajadustest tingitud uute teelõikude rajamise ja riigiteede ümberehitamise kohustust kui riigiteede võrgustiku arengu seisukohalt selleks vajadus puudub.</p> <p>2. Planeeringuala kruntide hoonestusala ja ehitusõiguse määramine 2.1. Lähtudes kliimaministri 17.11.2023 määruse nr 71 „Tee projekteerimise normid“ § 63 lõikest 5 määratakse elektrituuliku vähim kaugus teekatte servast valemiga <math>L = (H + 0,5D)</math>, kus L on tuuliku vähim kaugus teekatte servast meetrites, H on tuuliku masti kõrgus meetrites ja D on tuuliku rootori või tiiviku diameeter meetrites. 2.2. Eriplaneeringu ja detailse lahenduse koostamisel teha koostööd Transpordiametiga, asukoha eelvalik ja detailne lahendus kooskõlastada Transpordiametiga. 2.3. Lähtudes Lennundusseaduse § 35 lõigetest 2 ja 4 on enne maapinnast üle 45 m kõrgust ehitist hõlmava detailplaneeringu kooskõlastamist või ehitusloa aluseks oleva ehitusprojekti heakskiitmist Transpordiametil õigus teha aeronavigatsiooni, lennuliikluse ja lennuohutuse ekspertiis.</p> <p>3. Tehnovõrkude ja -rajatiste võimaliku asukoha määramine 3.1. Palume arvestada, et üldjuhul ei ole võimalik juhtida arendusalade sademevett riigitee kraavidesse. See on võimalik vaid põhjendatud juhtudel koostöös Transpordiametiga. 3.2. Planeeringus vältida tehnovõrkude kavandamist riigitee alusele maale. Riigitee alune maa on riigitee rajatise teenindamiseks ning nõusoleku seda maad kasutada</p>	<p>Põhimõtetega arvestatakse eriplaneeringu eelvaliku etapi vajadustest ja täpsusastmest lähtuvalt. LS ja KSHP dokument selle info alusel olulist täiendamist ei vaja. Transpordiametiga koostöö eesmärgi sõnastust korrigeeritakse LS ja KSHP dokumendis.</p>
---	--	--

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>saab Transpordiamet anda vaba ruumi olemasolul. Tehnovõrgu paigaldust tuleb hinnata igakordselt suuremas täpsusastmes geodeetilise alusplaani olemasolul ja menetleda seda kas läbi projekteerimistingimuste või detailplaneeringu.</p> <p>4. Ettepanekud lähteseisukohtadele ja KSH programmile Transpordiamet on seisukohal, et lähteseisukohad ja KSH programm on valdavalt asjakohane ja piisav. Palume siiski osas 5. Kaasamine ja koostöö Transpordiametiga koostööd puudutavat lauset korrigeerida ja sõnastada see järgnevalt: „Transpordiobjektidega, sh lennunduse nõuetega arvestamine ning ohutu, mugava ja kiire liiklemiskeskonna tagamine“.</p> <p>Palume kohalikul omavalitsusel planeeringuala asukoha valikul ettepanekutega arvestada ja teha planeeringu koostamise protsessis sisulist koostööd Transpordiametiga. Ettepanekute mitteametlikult arvestamist palume sisuliselt põhjendada. Oleme valmis vajadusel selgitama ja täpsustama käesoleva kirjaga esitatud ettepanekuid ning koostöös välja töötama kohakeskselt sobivaimaid lahendusi. Küsimuste korral palume pöörduda kirja koostaja poole (Marje-Ly.Rebas@transpordiamet.ee).</p>	
--	--	--

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

<p>Keskkonnaamet 14.05.1024 nr 6- 5/24/7313-2</p>	<p>Esitasite Keskkonnaametile 09.04.2024 teate Põhja-Sakala valla Ülde piirkonna tuuleenergeetika kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalikust väljapanekust, mis toimub ajavahemikul 24.04.2024 kuni 23.05.2024. Keskkonnaamet on avalikul väljapanekul oleva dokumendi „Põhja-Sakala valla Ülde piirkonna tuuleenergeetika kohaliku omavalitsuse eriplaneering. Lähteseisukohad ja KSH programm“ (töö nr 23000096, 15.04.2024, edaspidi KSH programm) läbi vaadanud ja märgime järgmist, millega palume arvestada ning KSH programmi täiendada.</p> <p>1. KSH programmi lk 9 kohaselt kajastatakse asukoha eelvaliku lähteseisukohtade etapis huvitatud isiku esialgset plaani kavandatavast tuulepargist, millel on kujutatud ka perspektiivsed tuulikute asukohad. Leiame, et tuulikute perspektiivsed asukohad on küll heaks lähtepunktiks, kuid need ei saa planeeringu koostamisel ja mõju hindamisel olla ainsateks aktsepteeritavateks tuulikute asukohtadeks. Planeering tuleb koostada sellisena, et selle elluviimisega kaasnevad mõjud keskkonnale oleks väikseimad ning tuulikute asukohtade määramisel ei saa muude huvide üle prevaleerida huvitatud isiku kokkulepped maaomanikega.</p> <p>2. KSH programmi lk 19 on märgitud puhvervööndid linnuliigi püsielupaigast või kaitstaval alal asuvast pesapaigast/elupaigast. Palume lisada ka väike-konnakotka, kelle elupaigast tuleks sarnaselt merikotkaga arvestada üldreeglina 2000 m ulatusega puhvriga. Kurnuvere väikekonnakotka püsielupaiga (KLO3001069) pesapaigad paiknevad perspektiivse tuuleala piirist mõnevõrra lähemal, samas tuulikute aktsepteeritav kaugus püsielupaigast selgub keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus.</p> <p>3. KSH programmi lk 19 on esitatud asukoha eelvaliku kriteeriumina 2000 m puhvervöönd ümber tiheasustusalade. Samas lk 15 on märgitud, et Põhja-Sakala valla üldplaneeringus toodud 1500 m puhvervöönd elu- ja ühiskondlike hoonete ümber pole põhjendatud ja seda vähendatakse 1000 meetrini. Palume täpsustada, millega on põhjendatud 2000 m puhver tiheasustusalade ümber? Märgime, et ka 1000 m puhver elu- ja ühiskondlike hoonete ümber pole põhjendatud, kuna enamiku tänapäevaste elektrituulikute müra on juba 750 m kaugusel normikohane, samas on kiiduväärne, et on mainitud võimalus tuugeni rajamiseks elu- ja ühiskondlikele hoonetele lähemale, kui on olemas vastavad kokkulepped ja täidetud müranormid.</p> <p>4. KSH programmi lk 20 on sätestatud Põhja-Sakala valla üldplaneeringu tingimustest lähtuvalt avalike teede puhvertsooniks <math>1,5x(H+D)</math>, kus H on tuuliku masti kõrgus ja D tiiviku diameeter. Tõenäoliselt on üldplaneeringus tuginetud</p>	<p>1. Vallavalitsus ei pea vajalikuks kajastada alternatiivset tuulikute paigutust käesolevas etapis. Tegemist on arendaja väljapakutud tuulikute esialgse paigutusega, mis on aluseks mõjuala ulatuse määratlemisel, uuringute läbiviimisel ja mõjude hindamisel. Tuulikute reaalne paigutus ehk planeeringulahendus selgub uuringute ja hindamise tulemusena. Joonis 4 sõnastust korrigeeritakse.</p> <p>2. Kurnuvere väike-konnakotka osas soovime rakendada EOÜ analüüsi erandit ja seda võimalust täpsustatakse linnustiku uuringu käigus. KSH programmi täiendatakse Kurnuveres erandi taotlemise osas.</p> <p>3. 2000 m tiheasustusalade ümber on põhjendatud, kuna puudutatud on oluliselt rohkemate isikute huvid, kui hajaasustuses.</p> <p>4. Arvestatakse, lähteseisukohti parandatakse.</p>
---	---	--

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>ehitusseadustiku alusel kehtestatud tee projekteerimise normidele. Märgime, et nõue on vananenud ja 25.11.2023 jõustunud Kliimaministri määruse nr 71 „Tee projekteerimise normid“ § 63 lõike 5 alusel määratakse elektriüliku vähim kaugus teekatte servast valemiga <math>H+0,5D</math>. Soovituslik on ka käesolevas eriplaneeringus teede puhvertsoon kehtiva õigusaktiga ühtlustada.</p> <p>5. KSH programmi lk 23 märgitakse: „Töö läbiviimisel tuginetakse eelkõige olemasolevatele andmetele: asjakohastele riiklikele andmebaasidele, seirete ja uuringute tulemustele, (teadus)kirjandusele ning eksperthinnangutele... Vajadusel toimub piirkonnaga tutvumine looduses. Asukoha eelvaliku etapi koostamiseks läbiviidavate uuringute ja eksperthinnangute lühikirjeldus on toodud ptk-s 1.8.“ Ptk-s 1.8 on läbiviidavate uuringute maht ja meetodika kirjeldatud väga üldiselt, looduskeskkonnaga seonduvalt ei ole kindlasti võimalik piirduda vaid olemasolevate andmetega, tingimata on vajalikud väliuuringud. Keskkonnaamet on oma 20.02.2024 kirjas nr 6-5/23/14270-3 toonud välja kõik hetkel teadaolevad olulisemad linnustikuga seotud teemad. Lisaks on toodud välja ka põhimõte, et arusaamatuste vältimiseks tuleks enne uuringu tellimist täpne meetodika kooskõlastada Keskkonnaametiga. Parim koht selle põhimõtte rakendamiseks võiks olla KSH programm.</p> <p>6. KSH programmi lk 21, 39 kohaselt mõju hindamise raames on kavandatud käsitleda metsise elupaikade sidusust tagavaid alasid (lähtudes muu hulgas EOÜ ja Kotkaklubi töös „Maismaalinnustiku analüüs“ kujutatud metsise elupaikade vahelisest ühenduskoridorist). Märgime, et sellega tuleb arvestada ka Parika linnualaga seotud Natura hindamisel, kuna metsis on Parika linnuala kaitseeesmärgiks olev liik. Juhime tähelepanu, et EOÜ üle-eestilise maismaalinnustiku analüüsi kohaselt läbib tuulepargiks planeeritud ala metsise siirdekoridor, mis ühendab Parika2, Parika 3, Särgala, Jamsu metsisemänge Võhmast läände jäävate metsise elupaikadega.</p> <p>7. KSH programmi lk 40 kohaselt selgitatakse taristuobjektidega seonduv mõju kõrge bioloogilise mitmekesisusega aladele, elupaigatüüpidele ning vääriselupaikadele välja KSH aruande koostamisel. Peatükis 1.8, milles on loetletud vajalikud uuringud ja eksperthinnangud, ei ole taimekoosluste või kaitstavate taimeliikidega seotud uuringuid nimetatud. Leiame, et kavandades taristuobjekte</p>	<p>5. KSHP-i ptk-des 1.8, 2.1.1 ja 3.3 on märgitud, et linnustiku osas on vajalikud ka välitööd (uuringud). Ptk-is 1.8 märgitud linnustiku välitööde läbiviimise ja ekspertarvamuste koostamise vajadus on tuvastatud koostöös linnustiku ekspertidega ning mh lähtuti viidatud KeA 20.02.2024 kirjas nr 6-5/23/14270-3 toodust. Kuna linnustiku uuring viiakse läbi 2025-2026.a (vt eeldatava ajakava ptk-is 4), siis koostatakse täpsem uuringukava, sh meetodika linnustiku ekspertide poolt 2024.a sügisel, misjärel kooskõlastatakse see KeAga. KSHP-i lisatakse, et linnustiku uuringu meetodika kooskõlastatakse KeAga.</p> <p>6. Arvestatakse metsise ekspertarvamuse ja Natura hindamise koostamisel. KSHP-i ptk-i 3.1 täiendatakse seoses metsisega.</p> <p>7. KSHP-i täiendatakse seoses taimestiku inventuuri vajaduse tuvastamise ja vajadusel inventuuri läbiviimisega.</p>
--	--	---



Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>kõrge bioloogilise mitmekesisusega aladele, kus võib eeldada kaitsealuste taimede ja seene-, sambla- või samblikuliikide esinemist, tuleb neil aladel viia läbi ka taimestiku inventuurid. Kogu arendusala lausaline inventeerimine ei ole vajalik.</p> <p>8. KSH programmi lk 41 märgitakse: „Tuulikuplatsidel ja muudel avatud aladel kujunevad avakooslused pakuvad omakorda elupaiku linnuliikidele, kes metsamaastikus reeglina ei pesitse või teevad seda ajutiselt lageraiealadel“. Juhime tähelepanu, et väide on küll tõene, kuid eirab tõika, et raadamise tõttu metsalindude elupaik kaob ja mitmetele liikidele, näiteks suluspesitsejatele, jäädavalt. Arvestades metsalinnustiku arvukuse langust, on metsamaastikel toimuvad arendused, eelkõige raadamisega seonduv, teravdatud tähelepanu all. Võimalike negatiivsete mõjude leevendamist (tehisõõnsused, surnud puutüvede lisamine ümbruskonda vms) oleks asjakohane arutada linnustiku-uuringut tegeva eksperdiga.</p> <p>9. KSH programmi lk 44 toodu osas leiame, et võrreldes konkreetse tuuliku vundamendi rajamisega avaldab veerežiimile suuremat mõju tuulikupargi sisese teedevõrgustiku rajamine, kui sellega kaasneb täiendav kuivendussüsteemide ehitamine või ümberehitamine. Palume arvestada, et nende ehitiste mõjud vajavad samuti töös käsitlemist.</p>	<p>8. Arvestatakse KMH aruande koostamisel.</p> <p>9. Arvestatakse KSH aruande koostamisel.</p>
--	--	---

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

<p>Kliimaministeerium 17.05.2024 nr 7-15/24/1834-2</p>	<p>1. Anname teada, et vastavalt kehtivale maapõueseadusele ei jaotata maardlaid oma tähtsusest enam üleriigilise ja kohaliku tähtsusega aladeks. Palume dokumendi punkti 2.2.6 vastavalt muuta.</p> <p>2. Planeeringuala kattub kahe turbamaardlaga. Märgime, et maapõueseaduse § 14 lõike 2<sup>1</sup> alusel on vajalik küsida Kliimaministeeriumilt või Vabariigi Valitsuse volitatud asutuselt nõusolek taastuenergia ehitise ehitamiseks. Vabariigi Valitsuse 03.07.2023 korraldusega nr 182 on Maa-ametile antud volitus maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks.</p> <p>3. Planeeringuala läbib raudtee, mille alla jäävate kinnisasjade riigivara valitseja on Kliimaministeerium. Kliimaministeerium on nimetatud kinnistud andnud hoonestusõiguse lepingu alusel kasutamiseks Edelaraudtee aktsiaseltsile (registrikood 10786958). Palume planeeringu menetlusse kaasata Edelaraudtee aktsiaselts ning saata materjalid ka ettevõttele arvamuse avaldamiseks. Samuti palume vastavalt täiendada dokumendi peatükki 5.</p>	<p>1. Arvestatakse, dokumendi punkti 2.2.6 muudetakse.</p> <p>2 .Arvestatakse.</p> <p>3. Arvestatakse. Edelaraudtee AS kaasatakse menetlusse (kiri nr 7-1/13-21 saadetud 27.05.24) ja täiendatakse dokumendi peatükki 5.</p>
<p>Regionaal- ja Põllumajandusministeerium 23.05.2024 (reg nr 7-1/13-22)</p>	<p>Punktis 5. „Kaasamine ja koostöö“ on toodud asutuste koostöö eesmärgi kirjeldused. Kliimaministeeriumi puhul on põhjuseks märgitud ka riigi maareservi jäetud maade administreerimine.</p> <p>Maareformi seaduse § 31 lõike 1 punkti 8 alusel jäetakse riigi omandisse riigi maareserv. Vabariigi Valitsuse 03.09.1996 määrusega nr 226 kinnitatud “Maa riigi omandisse jätmise kord” punkti 18 kohaselt, kui maa jäetakse riigi omandisse maareformi seaduse paragrahvi 31 lõike 1 punktis 8 nimetatud otstarbel on maa valitsejaks Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.</p> <p>Seega maareformi käigus riigi maareservi jäetud maa valitseja on Kliimaministeeriumi asemel Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.</p>	<p>Arvestatakse, peatükis 5 parandatakse koostöö eesmärki.</p>

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

<p>Eraisik 23.05.2024</p>	<p>1.Põhja-Sakala Vallavolikogu 29.06.2023 otsusega nr 152 algatati Põhja-Sakala vallas tuuleparkide ja nende toimimiseks vajaliku taristu kavandamiseks kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ning KSH koostamine planeeringualal 1 (Olustvere piirkond).</p> <p>KSH programmi järgi on planeeritud tuuliku vähim kaugus lähimast elamust, s.o. alalisest või ajutisest elukohast, arvestatuna tuuliku masti tsentrist, 1000 m. Kõrgekaasiku ja Põllussaare kinnistud on KSH programmi Joonis.7 järgi 1000 m tsoonis.</p> <p><b>Ettepanek:</b> a.a)Rakendada nii Kõrgekaasiku kinnistu kui ka Põllussaare kinnistu elamute ja tuulikute vaheline puhvertsoon vähemalt 1500 meetrit. Väiksema puhvertsooniga ja üldplaneeringu muutmise puhvertsooni vähendamiseks me ei nõustu.</p> <p><b>Põhjendused:</b> <b>a.a)</b> Planeeringualal kehtib Põhja-Sakala Vallavolikogu 24.03.2022 otsusega nr 42 kehtestatud PõhjaSakala valla üldplaneering mille järgi on kehtestatud tuuleenergia rajamise tingimused. Üldplaneeringu punkt 5.2.3.2 Tuuleenergia lõige 3) sätestab, et: „Üksik tuulegeneraator kogukõrgusega kuni 150 m ei tohi paikneda elu- või ühiskondlikule hoonete lähemal kui 6x (H+D). Üle 150 m kogukõrgusega tuulikud ei tohi paikneda elu- või ühiskondlikule hoonete lähemal kui 1 500 m. Kui tuulegeneraator soovitakse püstitada elu- või ühiskondlikule hoonete lähemale, tuleb arendajal saada vastavate kinnistute omanike kirjalik nõusolek“. Seega on KSH programm ja üldplaneering vastuolus. <b>a.b)</b> Me ei ole nõus KSH programmi punkt 1.6.6 toodud väitega, et üldplaneering ei põhjenda, mille alusel on 1500 m kaugus määratud. Üldplaneering ei näe ette Põhja-Sakala valda tuuleparkide alasid, samas üldplaneering neid ka ei välista. Valla üldplaneeringu punktis 5.2.3.2 on seatud <b>tingimuslikud kohustused</b> tuuleenergia arendajale. <b>a.c)</b> Samuti ei nõustu, et võetakse eriplaneeringus lähim kaugus elu- ja ühiskondlikest hoonetest Eestis väljakujunenud praktika alusel, mis lähtub seda tüüpi hoonete puhul 1000 m kaugusest, sest puudub analüüs miks selline praktika on tekkinud, kas puudulikust seadusandlusest mis ei ole võimaldanud kogukondadel enda huvide eest seista, kogukondade passiivsusest või on muud tegurid. Seega ei saa levinud 1000m praktikast teha järeldusi, et eelduslikult puuduvad sellise vahemaa puhul olulised mõjud nagu mõju keskkonnale, inimeste tervisele ja varale. <b>a.d)</b> Me ei nõustu, et ilmnenud on uued faktilised asjaolud, sest näiteks Ukraina sõda algas juba enne üldplaneeringu vastuvõtmist ning elektrienergia julgeolek tähendab välisteguritest sõltumatud võimet tagada tiputarbimise ajal Eestis asuvate</p>	<p><b>a.a</b> Esitatud ettepanekutega arvestatakse Kõrgekaasiku kinnistu osas. Kui tuulegeneraator soovitakse püstitada Kõrgekaasiku elamule lähemale kui 1,5 km (möödetuna masti tsentrist), tuleb arendajal saada kinnistu omaniku kirjalik nõusolek. Ettepanek ei puuduta Põllussaare kinnisasja, kuna Kõrgekaasiku kinnisasja omanik kinnitas, et tema ei esinda Põllussaare kinnisasja omanikku. Vallavalitsus ei toeta üldplaneeringu muutmist.</p>
-------------------------------	---	---

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

<p>tarbijate elektriga varustamine. Kuniks õhuliinid on paksus metsas ja liinide hooldamisega ei tegeleta piisavas mahus, ei ole abi meie kõrval asuvast tuulepargist kui ilmastikutingimused tekitavad pidevaid elektrikatkestusi.</p> <p><b>a.e)</b> Avaliku huvi täpset definitsiooni ei ole Eesti õigusaktides määratletud. Avaliku huvi mõistet ei seleta ka planeerimisseadus. KSH programmi dokumendis jääb arusaamatuks kes või mis on ülekaaluka „avaliku huvi“ subjektideks. Avalik huvi võib olla ka väiksema kogukonna huvi ning Põllussaare kinnistu elanike ja Kõrgekaasiku kinnistu elanike huvides on tuulikute ja elamute vaheline puhvertsoon vähemalt 1500 meetrit, et minimeerida võimalikku müra- ja visuaalset reostust elades looduskaunis kohas.</p> <p><b>a.f)</b> Eriplaneergu alal on valdavalt teostatud lageraie ning ainsaks tuulikute müra summutavaks ja visuaalset reostust vähendavaks vahekoridoriks on Kõrgekaasiku mets. Kõrgekaasiku metsa majandamisel kaob ainuke looduslik barjäär tuulikupargi ja elamu vahel, seega palun kinni pidada üldplaneeringus sätestatud 1500 m puhvrist, et ma ei peaks elama tulevikus tuulikupargis.</p> <p>2.KSH programmis kavandatakse juurdepääsutee tuulepargialale tõenäoliselt Kõnnu tee (tee nr 5450110) kaudu.</p> <p><b>Ettepanekud:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) Paigaldada ehituse ajaks ajutised valgusfoorid Kõnnu tee algusesse (Tääksi-Venevere tee ristumiskoht) ja Kõrgekaasiku kinnistu sissesõidu juurde.</li> <li>b) Kõrgekaasiku eratee osa vajalikus pikkuses (enne sissesõidutee algust kuni Kõnnu põik) enne tuulepargi ehituse algust katta tolmutõrjega, et vältida tolmoreostust kuna eluhoonete poole puhuvad valdavalt läänetuuled.</li> <li>c) Kõnnu tee ja Kõnnu põik teede kasutamise muud tingimused tuleb kokku leppida KSH programmi täiendamise jooksul</li> <li>d) Kõnnu teele seada tuulepargi ehituse ajaks liikluspiirang nt 30km/h, et vähendada suurte autode poolt tekitatud mürareostust.</li> </ul> <p><b>Põhjendused:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) Kõnnu tee ja Kõnnu tee põik on ainsad juurdepääsuteed Põllussaare ja Kõrgekaasiku kinnistutele. Senine elukorraldus on näidanud, et RMK ja erametsaomanike metsa väljaveol on väga problemaatiline jõuda Tääksi-Venevere teele. Kõnnu tee on kitsas, lisaks on mõlemal poolt teed sügavad kraavid ning metsaveokist või kallurautost ei ole võimalik mööduda ja siiani oleme olnud sunnitud tagurdama vahel terve kilomeetri kui suured autod vastu sõidavad. Pimedas halva ilmaga on selline sunnitud tagurdamine väga ohtlik kuna nähtavus on piiratud ning viimati käesoleval talvel pidin peaaegu kraavi sõitma seetõttu.</li> <li>b) Tolmutõrje on vajalik, sest suvel puhub tuul valdavalt läänesuunalt ning tuul toob suurte autode poolt üleskeerutatud tolmu pilved hoovi.</li> </ul>	<p><b>2.</b> Tingimusi kaalutakse planeeringu käigus ja võimalusel arvestatakse kokkulepete tulemusena. Kui esineb oluline negatiivne mõju, siis saab leevendusmeetmed lisada. Teede kasutamise korda LS ja KSHP etapis tavaliselt kokku ei lepita, pigem hilisemas etapis. Tingimustes saab täpsemalt kokku leppida hiljemalt enne ehitusloa väljastamist.</p>
---	---

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

	<p>c) Kõnnu tee ja Kõnnu põik teede kasutamise tingimused tuleb tuulepargi arendajal kokku leppida erateede omanikega, et teed oleksid sõidetavad ja korras nii tuulepargi ehituse ajal kui ka peale tuulepargi ehituse lõppemist.</p> <p>3.3.14. Sotsiaalmajanduslikud mõjud</p> <p>Mõju kohalike elanike varale Mõju tervisele ja heaolule</p> <p><b>Ettepanekud:</b></p> <p>a) Kaasata ekspert kellel on ligipääs kinnisvaratehingute andmetele, et teostada põhjalik mõjuanalüüs tuulepargi otsestest ja kaudsetest mõjudest tuulepargi lähimate kinnisvaraomanike kinnisvara väärtusele.</p> <p>b) Modelleerida visuaalsed vaated Kõrgekaasiku kinnistult tuulikute suunal 1) Visuaalne vaade peale ehitustegevuse lõppemist kui tuulikupark hakkab tööle ning 2) Visuaalne vaade kui Kõrgekaasiku metsas on näiteks teostatud lageraie.</p> <p>c) Teostada mõjuanalüüs kuidas mõjutab tuulepargi ehitustegevus põhjavett, et kaevud ei jääks tühjaks.</p> <p><b>Põhjendused:</b></p> <p>a) Sellises kohas nagu Kõrgekaasiku soovivad elada inimesed kes hindavad loodust, vaikust ja rahu. Tuulikupargi vahetu lähedus mõjutab kinnisvara väärtust negatiivselt.</p> <p>b) Kõrgekaasiku mets on ainus looduslik puhver tuulikupargi ja elamu vahel, sest eriplaneeringu alal on peaaesjalikult teostatud lageraie, seega oleks vajalik pidada kinni üldplaneeringust, et ma ei peaks tulevikus elama tuulepargis kui metsa soovin majandada.</p> <p>c) Kõrgekaasikul on vanast ajast suurkaev mis on meie kinnistu ainuke veeallikas tarbeveeks, minu teada antud piirkonnas puuduvad põhjavee varud. Oleme mures kas kaevudes jagub vett ja kuidas ehitustööd võiksid mõjutada veetaset kaevus.</p>	<p><b>3a.</b> Tuuleparkide mõju kinnisvara hindadele üldiselt on teaduskirjanduses palju uuritud ning enamuse uuringuid on näidanud, et lähemal asuvatele kinnisasjade väärtusele avaldab tuulepargi rajamine negatiivset mõju. Konkreetsetele kinnisasjadele mõju prognoosimiseks peaks olema võrreldavas asukohas toimunud tehingud võrreldava kinnisvaraga enne tuulepargi rajamist (et määrata turuhind enne tuuleparki) ning pärast tuulepargi rajamist (et hinnata, kui palju mõjutab tuulepark turuhinda). Arvestades nn tuulikutasu seaduse rakendamist, mis tähendab otsest rahalist kasu piirkonna elanute omanikele, ei saa siiski kindlalt väita, et kinnisvara hinnad langevad. Vallavalitsus ei pea vajalikuks põhjaliku mõjuanalüüsi teostamist tuulepargi otsestest ja kaudsetest mõjudest tuulepargi lähimate kinnisasjade väärtusele, kuna enamuse uuringuid näitab negatiivset mõju ning konkreetses asukohas pole võimalik kasutada võrreldavaid tehinguid.</p> <p><b>3b.</b> Ettepanekuga arvestatakse.</p> <p><b>3c.</b> Võimalikku mõju põhjaveele hinnatakse ekspertarvamusega KSH</p>
--	--	--

Ülde piirkonna tuuleenergeetika eriplaneeringu lähteseisukohtadele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile esitatud arvamuste ja vallavalitsuse seisukohtade koondtabel

		käigus ning hindamistulemused esitatakse KSH aruandes.
--	--	--